

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

27 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

**Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Victor BOICO**

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocata Bodean Ina în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, în cauza penală privind-l pe

ZGHIBARȚĂ Tudor XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.03.2020 - 03.06.2020;

Instanța de apel: 05.08.2020- 29.06.2021;

Instanța de recurs: 20.08.2021- 27.10.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central, din 03 iunie 2020, Zghibartă Tudor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a) și e¹) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 15 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

S-au încasat din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 1354 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Zghibartă Tudor la 08 martie 2020, în jurul orei 13:30, în XXXXX, aflându-se în stradă, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, acționând premeditat și intenționat în scopul lipșirii de viață a soției sale, cu un fular pe care l-a pregătit din timp, a sugrumat-o pe ultima, care și-a pierdut cunoștința și în timp ce victima se afla în stare de inconștiență prăbușită la pământ, și mizând pe reușita intențiilor sale a izbit-o cu capul de pământ și i-a aplicat o lovitură cu piciorul în spate, dar din cauze independente de voința acestuia, decesul victimei nu a survenit, iar fapta nu și-a produs efectul.

În așa mod, prin acțiunile sale intenționate, Zghibartă Tudor a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 27, 145 alin. (2) lit. a) și e¹) Cod penal, conform semnelor calificative: „Omorul unei persoane, cu premeditare asupra unui membru

de familie, însă, din cauze independente de voința făptuitorului, acestea nu și-a produs efectul”.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Ion Istrati în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încetat procesul penal în legătură cu lipsa elementelor componente ale infracțiunii imputate și tragerea lui Zghibartă Tudor la răspundere contravențională în temeiul art. 78¹ Cod contravențional.

În motivarea apelului s-a invocat că, că cu conținutul sentinței redactate a făcut cunoștință la data de 22 iunie 2020, fapt ce se demonstrează prin amprenta înregistrării la ieșire a Judecătoriei Hâncești, sediul Central. Consideră că în cadrul procesului penal nu s-au demonstrat elementele componente ale infracțiunii incriminate lui, în special latura subiectivă. De asemenea, la efectuarea urmăririi penale, cât și la examinarea cauzei penale, au fost admise un șir de încălcări, derogări de la procedura procesual penală cu tenă de încălcare a drepturilor fundamentale ale inculpatului, care în consecință, au condus la vicialitatea și ilegalitatea sentinței atacate.

Din materialele cauzei rezultă că fapta infracțională nu a fost comisă în stradă, ci pe imaș, adică nu s-a enunțat cu exactitate locul comiterii infracțiunii. Nu s-a atestat faptul că inculpatul a pregătit din timp fularul, pe care urma a-l utiliza în calitate de obiect material al infracțiunii, deoarece nu se confirmă prin probele cauzei penale.

La etapa efectuării urmăririi penale se atestă derogări de la procedura aplicării măsurii preventive față de învinuit, în cadrul urmăririi penale au fost admise încălcări flagrante în privința dispunerii și efectuării expertizei psihiatrice față de Zghibartă Tudor.

În cadrul urmăririi penale la etapa prezentării materialelor de urmărire penală, în procesul verbal de prezentare (f.d. 94), la rubrica „Declarațiile învinuitului” nu este semnătura învinuitului, iar prin prisma prevederilor art. 294 Cod de procedură, acest act este nul.

Instanța de fond a acceptat în totalitate poziția acuzării, sfidând circumstanțele de încălcare flagrantă a drepturilor inculpatului la efectuarea urmăririi penale, în special, includerea în calitate de probă raportul de expertiză psihiatrică nr. 202035AO185 din 06 aprilie 2020, care a fost dobândit cu derogare de la prevederile art. 142 alin. (2), 277-278 Cod de procedură penală, iar prin prisma dispozițiilor art. 94 alin. (1) pct. 2), 8) și 251 ale aceluiași cod, această probă nu poate fi admisă în procesul penal, constatându-se nulitatea ei.

Cu referință la circumstanțele de fapt ale cazului se constată, că inculpatul și victima se aflau împreună în prezența copiilor, nu se reține o stare conflictuală, ce avea să genereze acțiuni infracționale. Atât din declarațiile victimei cât și ale martorului Liviu Zghibartă, inculpatul instantaneu a strangulat-o pe soție cu fularul. Concomitent, nu se constată circumstanțe, că inculpatul a meditat, și-a concentrat forțele psihice în vederea asigurării reușitei acțiunii sale. Dimpotrivă, circumstanțele de fapt, probate în cadrul procesului penal denotă, că după ce a strangulat-o pe soție

cu fularul, inculpatul a împins-o în groapă, apucînd-o de păr. În groapă, i-a aplicat o lovitură cu piciorul peste corp, după ce a întrerupt acțiunile sale, părăsind locul în cauză. Plenul CSJ în contextul dat specifică, cât privește a doua condiție de realizare a premeditației, aceasta presupune, în esență, că hotărârea infracțională este luată după un prealabil examen comparativ al motivelor pozitive și negative, precum și a rezultatelor ilicite dorite și nedorite de subiect.

Cît privește intenția, acuzarea nu a pus la dispoziția instanței un cumul de probe și argumente, ce ar da posibilitate de a stabili cert elementul acestui calificativ. Consideră, că acuzarea nejustificat a încadrat acțiunile inculpatului în dispoziția art. 145 Cod penal.

Instanța de fond a încadrat acțiunile inculpatului în dispoziția art. 27 Cod penal. Legea enunțată stabilește, că se consideră tentativă de infracțiune, acțiunea sau inacțiunea intenționată, îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul.

În materialele cauzei penale se conține un raport de expertiză medico-legală, prin care se invocă prezența la partea vătămată a unor vătămări neînsemnate. Nu contestă faptul cauzării de către inculpat victimei a acestor vătămări. Materialele cauzei penale denotă un comportament agresiv, violent al inculpatului față de membrii familiei sale, inclusiv, fiind în vizorul autoadministrației publice locale. Aceasta după cum a declarat și martorul Ș. Mangîr, primarul s. Negrea, nu a fost consecventă în soluționarea situației și nu a întreprins măsurile de rigoare întru periclitarea acestei violențe.

Circumstanțele date permit a afirmat, că acțiunile inculpatului urmează a fi calificate în conformitate cu dispoziția art. 78¹ Cod contravențional și în limitele acestei legi a-i stabili pedeapsa, iar procesul penal de încetat.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, apelul avocatului Ion Istrati în numele inculpatului a fost respins ca tardiv.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, sentința de condamnare în privința inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a) și e¹) Cod penal a fost pronunțată integral la data de 03 iunie 2020.

Nefiind de acord cu sentința, avocatul Ion Istrati în numele inculpatului Zghibartă Tudor a contestat-o cu apel, cererea de apel fiind depusă la data de 26.06.2020.

Instanța de apel a notat că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Analizând materialele cauzei penale, instanța de apel a constatat că potrivit procesului-verbal ale ședinței de judecată din 03 iunie 2020 se atestă că avocatul Ion Istrati cât și inculpatul au fost prezenți la ședința de judecată, în care a fost pronunțată sentința integrală.

În acest context, instanța de apel a reținut pur declarativ și a apreciat critic argumentul avocatului precum că cu textul sentinței redactate a făcut cunoștință la data de 22 iunie 2020, acest fapt fiind demonstrat prin amprenta înregistrării de ieșire a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, or reieșind din conținutul sentinței integrale din 03 iunie 2020, aceasta a fost pronunțată public la data de 03 iunie 2020, iar potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din aceeași dată, atât avocatul Ion Istrati cât și inculpatul au fost prezenți la pronunțarea sentinței.

Reieșind din prevederile art. 402 Cod procedură penală, instanța de apel a notat că în speță, termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat începând cu data de 04 iunie 2020 și care a expirat la data de 19 iunie 2020, aceasta fiind și ultima zi pentru declararea apelului, însă cererea de apel formulată de avocatul Ion Istrati a fost depusă după ultima dată de declarare a apelului, și anume la data de 26 iunie 2020 (f.d. 225).

Având în vedere că în situația când instanța de apel respinge apelul ca fiind depus peste termen, nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate, din acest punct de vedere, nu există teme de a se expune asupra legalității și temeiniciei sentinței primei instanțe prin prisma criticilor invocate în cererea de apel declarată de avocatul Ion Istrati, împotriva sentinței.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocata Bodean Ina în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de judecată.

În motivare recurenta a indicat că, instanța de apel greșit a reținut faptul precum că sentința integrală în privința lui Tudor Zghibartă a fost pronunțată la data de 03 iunie 2020, constatând neîntemeiat că termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat din 04 iunie 2020, iar data de 19 iunie 2020 fiind ultima zi de declarare a apelului.

Or, potrivit conținutului părții introductive a sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 03 iunie 2020, este indicat că ”Sentința penală, integrală, a fost pronunțată la data de 11 iunie 2020”.

Prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală enunță că, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Având în vedere că sentința a fost pronunțată integral de către instanța de fond în data de 11 iunie 2020, circumstanță consemnată în textul sentinței, potrivit art. 402 Cod de procedură penală, termenul de a declara apel expiră în data de 27 iunie 2020, iar apelul apărătorului Ion Istrati a fost depus în termen la 26 iunie 2020.

Potrivit materialelor cauzei (f. d. 207), copia actului judecătoresc a fost expediat părților în data de 19.06.2020, ceea ce confirmă și alegațiile apărătorului Ion Istrati, consemnate în cererea de apel, precum că a făcut cunoștință cu textul sentinței redactate la data de 22 iunie 2020, or, actele dosarului nu conțin probe, care ar demonstra contrariul.

Totodată, în pofida faptului că la materialele cauzei nu se regăsește dispozitivul sentinței în cauză, potrivit informației plasate pe Portalul National al Instanțelor <http://www.instante.iustice.md/>, în data de 03.06.2020 a fost publicat dispozitivul sentinței Judecătoriai Hîncești, sediul Central din 03.06.2020 în privința lui Tudor Zghibartă, iar în data de 19.06.2020 - sentința integrală în privința acestuia.

Prin urmare, instanța de apel greșit a apreciat termenul de declarare a apelului de către apărător și nu a respectat în deplină măsură prevederile normelor menționate, fapt ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și se califică ca eroare de drept care atrage după sine casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, întrucât erorile comise nu pot fi corectate în instanța de recurs.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.*

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal reține că în recursul depus de avocată se invocă pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală care prevede că, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.* În conținutul textului

recursului nu este specificat pe care din cele 5 temeuri prevăzute de norma menționată se bazează recursul,

Recurenta prin recursul ordinar invocă că instanța de apel a omis eroare în respingerea ca tardiv al apelului, pe motiv că sentința a fost pronunțată la data de 11.06.2020, argument pe care Colegiul îl respinge ca neîntemeiat.

În primul rând, conform procesului verbal din 03.06.2020 s-a pronunțat sentința în prezența inculpatului și apărătorului său, cu explicarea dreptului de atac cu apel în termen de 15 zile. În cadrul ședinței date nu a fost anunțat o altă ședință din 11 iunie 2020, fapt confirmat prin procesul verbal din 03.06.2020, confirmat prin înregistrările audio, audiate de către membrii Colegiului. De asemenea, în conținutul dosarului este prezent și dispozitivul și decizia motivată, ce contrazice argumentul recurenteii privind lipsa dispozitivului.

În al doilea rând, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel și în apelul declarat nu a fost invocată problema privind data pronunțării sentinței din 11.06.2020, dar a fost indicat data primirii sentinței de către apărător. Mai mult, apărătorul Ion Istrati care a depus cererea de apel, a fost prezent la pronunțarea sentinței și cunoștea de termenul de 15 zile de depunere în instanța ierarhică superioară.

Ca temeuri de casare au fost invocate de avocata Bodean Ina, prevederile pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care urmează a fi respinse ca nefondate pe motiv că, recurenta a invocat formal temeiul respectiv fără a motiva prin prisma cărorva erori depistate în decizia atacată. Colegiul menționează că în situația dată nu este clară poziția recurenteii, or ultima prin recurs ordinar invocă motive ce nu au fost indicate în cererea de apel.

Conform alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) din prezentul articol pot fi invocate în recurs, doar în cazurile în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Verificând alegațiile recurenteii, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit nefondat, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta este tardiv.

Din atare considerente, instanța de recurs, făcând trimitere la art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac ce poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost respins ca declarat peste termen, dispune inadmisibilitatea recursului declarat de avocata Bodean Ina în numele inculpatului, considerându-l ca vădit neîntemeiat.

Având în vedere considerentele menționate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale pertinente și relevante, prescrise de art.

414-419 Cod de procedură penală, iar recursul ordinar declarat de avocata Bodean Ina în numele inculpatul, este vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Bodean Ina în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe ZGHIBARȚĂ Tudor XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 30 noiembrie 2021.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Victor BOICO